

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-02-06
Besvaras senast
2019-02-13 kl. 12.00

Till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:144 Ordningsvaktens befogenhet och utbildning

En ökad upplevelse av otrygghet i samhället har lett till en ökad användning av ordningsvakter. Ofta utförs ett bra arbete av ordningsvakter, som då skapar en känsla av trygghet. Ordningsvakterna finns där för personer när behovet av trygghet är som störst, och för det mesta fungerar ordningsvaktens arbete bra. Men med en ökad användning uppkommer också fler situationer som går fel.

För att antas till utbildningen till ordningsvakt krävs att personen klarar ett fysiktest i kondition och styrka samt ett språktest. Inga fler krav ställs på personen förutom att inte ha blivit dömd för brott under de senaste fem åren. Ordningsvaktens utbildning är en 80 timmar lång kurs som innehåller allt från lagens innehåll till fängselträning. Att tillägna sig rätt förutsättningar för yrket under en så pass kort utbildning är svårt. Efter två veckor får ordningsvakter befogenhet att använda våld, vilket annars endast polisen har. Det finns i dag runt 9 000 ordningsvakter, ett yrke som har gått från att vara ett extraknäck till att bli ett heltidsyrke.

Ordningsvakter behöver ha en respektfull grundsyn gentemot andra människor för att kunna hantera den makt som följer med förordnandet och uniformen. Annars kommer allmänhetens förtroende och särskilt nästa generations förhållningssätt gentemot uniformen men också gentemot resten av rättsväsendet att urholkas. Ordningsvakter och rättsväsendet får inte bli en fiende för att vissa ordningsvakter inte är kapabla att hantera situationer utan övervåld och med rätt konflikthanteringsmetoder. Tyvärr vittnar händelse efter händelse om att situationer inte hanteras korrekt. Det är allt från kollektivtrafikkort som inte uppvisas tillräckligt snabbt i rusningstrafik till barn som i köpcentrum blir omhändertagna. Ofta handlar det om att personer som ordningsvakter omhändertar har ett annat etniskt ursprung är svenskt eller ett utseende som inte uppfattas som svenskt. Det är svårt för en utomstående att se att proportionaliteten i ingripandena matchar behovet. Det är svårt att inte dra paralleller till polisens rasmässiga eller etniska profilering. Detta leder till att vissa personer i högre grad pekas ut av rättsväsendet. Det skadar förtroendet dels för samhället och dels för samhällets demokratiska uppbyggnad.

En lösning för att skapa ett tryggt samhälle för alla, där personer inte blir utpekade på grund av sitt utseende eller baserat på fördomar, är att ordningsvakter får en längre utbildning. Att mer tid läggs på diskrimineringsgrunder och jämställdhet än på greppeteknik. Att

konflikthantering blir viktigare än machokultur. Att högre krav för att få förordnandet ställs än att personen inte blivit dömd under en femårsperiod. Trygghet i samhället ska gälla alla, och om ordningsvakter ska ha samma polisiära befogenheter som polisen måste högre krav ställas för att ordningsvakter ska få använda våld.

Med anledning av vad som anförts ovan vill jag fråga statsrådet Mikael Damberg:

Vilka åtgärder kommer statsrådet att vidta angående ordningsvaktens utbildningslängd och utbildningsinnehåll?

.....

Linda Westerlund Snecker (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren